

Sygn. akt I C 834/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLIEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny:

w składzie:

Przewodniczący : SSR Anna Ogińska-Łągiewka

Protokolant: Sylwia Niżnik

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

z powództwa J. M.

przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

1. powództwo oddała;
2. odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania;
3. wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Śródmieścia r.pr M. T. kwotę 1200,00 (tysiąc dwieście 00/100) złotych plus podatek VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu.

Sygn. akt I C 834/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 marca 2013 roku powód J. M. wniósł przeciwko pozwanemu (...) Bank S.A. w W. o wydanie dyspozycji likwidacji kont i wypłatę zadośćuczynienia w kwocie 5.000 zł. w związku z niewykonaniem dyspozycji pisemnej z dnia 8 listopada 2012 roku dotyczącej likwidacji posiadanych kont w/ w banku o nr (...) oraz (...) i nieprzekazanie posiadanych środków na wskazane we wniosku konto oraz zobowiązanie pozwanego do przelania posiadanych przez powoda na wskazanych rachunkach bankowych środków w kwocie 430 zł. na wskazany w pozwie rachunek bankowy. W uzasadnieniu powód wskazał, iż trzykrotnie w dniach 5, 12 i 26 listopada 2012 roku dzwonił na infolinię do (...) w celu likwidacji posiadanych kont. Nadto w dniu 8 listopada 2012 roku wysłał on pisemną rezygnację z posiadanych kont, a następnie odesłał wypełniony formularz nadesłany przez bank. Pomimo tego nie zamknięto wskazanych kont powoda.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa i przyznanie kosztów procesu / k. 126/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 stycznia 2008 roku strony, tj. (...) Bank S.A. w W., zawarły umowę nr (...) o prowadzenie rachunków oszczędnościowo-roliczeniowych, w ramach której utworzono dla J. M. rachunek bankowy nr (...) k. 77-80/. W dniu 11 lutego 2009 roku te same strony zawarły umowę nr (...) o prowadzenie bankowych rachunków bieżących, w ramach której utworzono dla J. M. rachunek bankowy nr (...) k. 81-87/.

Zgodnie z § 1 ust. 3 pkt c umowy nr (...) oraz umowy (...) integralną część w/w umów stanowiły: Regulamin otwierania i prowadzenia rachunków bieżących w mBanku oraz Regulamin otwierania i prowadzenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych w (...), które określały tryb rozwiązania zawartych między stronami umów. Z regulaminów wynikało, że rozwiązanie umowy następuje w przypadku wypowiedzenia umowy przez posiadacza rachunku z upływem okresu wypowiedzenia (§ 61) /.

Powód został poinformowany przez pozwanego pisemnie o konieczności wypełnienia i złożenia celem wypowiedzenia umów o prowadzenie rachunków bankowych stosownego formularza. Pozwany podkreślał w piśmie, iż podpis złożony na formularzu powinien być zgodny ze wzorem podpisu posiadanym przez pozwanego a widniejącym na umowie. Termin tak złożonego wypowiedzenia liczony powinien być od dnia doręczenia pisemnego formularza pozwanej. Pozwany wskazywał w przedmiotowym piśmie, iż jeżeli posiadacz wypowiadanego rachunku jest równocześnie stroną umowy o korzystanie z karty kredytowej (...), której operacje są rozliczane w ramach wypowiadanego rachunku, wówczas warunkiem wypowiedzenia jest jednoczesne wypowiedzenie umowy o korzystanie z karty kredytowej. Zamknięcie rachunku następowało po spłacie wszelkich zobowiązań wynikających w umowy o korzystanie z karty kredytowej, z dniem definitywnego zamknięcia rachunku bankowego. Pozwany wskazywał również, iż w przypadku w którym do zamykanego rachunku bankowego uruchomiony został kredyt gotówkowy lub hipoteczny, spłata kredytu powinna nastąpić w okresie wypowiedzenia umowy rachunku bankowego. Jeżeli nie zostanie dokonana całkowita spłata kredytu umowa rachunku nie zostanie rozwiązana / k. 8 – pismo z mBank/.

W związku z istnieniem ujemnego salda na rachunku nr (...) zamknięcie tego rachunku nie było możliwe. W dniu 7 lutego 2013 roku na powyższy rachunek miała miejsce wpłata w kwocie 164,50 zł. tytułem spłaty. Dokonana spłata umożliwiła zamknięcie wskazanego rachunku, które miało miejsce w dniu 19 marca 2013 roku / korespondencja e-mail pomiędzy pracownikami banku – k. 113-118/.

Z kolei rachunek powoda nr (...) został zamknięty w dniu 11 czerwca 2013 roku. Wcześniejsze zamknięcie tego rachunku nie było możliwe z uwagi na to, że w dniach 10 sierpnia 2011 roku, 31 października 2012 roku, 14 listopada 2012 roku oraz 17 kwietnia 2013 roku dokonano rejestracji blokad w związku z realizacją zajęć egzekucyjnych w sprawach: Km 1691/11 oraz US nr (...). W związku z realizacją tego ostatniego zajęcia egzekucyjnego, w dniu 5 czerwca 2013 roku pozwany przekazał z rachunku nr (...) na rachunek wskazany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. kwotę 430,55 zł. Toteż na dzień zamknięcia rachunku bankowego powoda w dniu 11 czerwca 2013 roku saldo wynosiło 0 zł. / k. 120 – potwierdzenie wykonania operacji/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wszechstronnej analizy akt sprawy na które złożyły się dokumenty wskazane i opisane w treści, których autentyczność nie budziła żadnych wątpliwości Sądu i które nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Zebrane dowody stanowiły wystarczającą podstawę do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych (art. 725 k.c.).

Zgodnie z przepisem art. 353 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić (§ 1). Świadczenie może polegać na działaniu albo na zaniechaniu (§ 2).

Z kolei w myśl przepisu art. 354 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym

zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom (§ 1). W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (§ 2).

Zgodnie z Regulaminem otwierania i prowadzenia rachunków bieżących w (...): posiadacz rachunku mógł w każdym czasie wypowiedzieć umowę lub złożyć dyspozycję zamknięcia dowolnego rachunku. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni i liczony był od dnia doręczenia wypowiedzenia do mBanku. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy musiało zostać złożone w formie pisemnej (§ 61 pkt 1,2,5).

Wypowiadając umowę lub składając dyspozycję zamknięcia rachunku, posiadacz rachunku obowiązany był zaspokoić wszelkie zobowiązania powstałe w tym zakresie w trakcie trwania umowy oraz wskazać rachunek bankowy, na który miało zostać przekazane saldo rachunku (§ 62).

W świetle powyższych postanowień Regulaminu, stanowiącego integralną część zawartych przez powoda umów, stwierdzić należy, iż w okolicznościach niniejszej sprawy zamknięcie rachunku nr (...) nie było możliwe, w związku z istnieniem ujemnego salda na tym rachunku, aż do dnia dokonania wpłaty w kwocie 164,50 zł., która miała miejsce w dniu 7 lutego 2013 roku. Z uwagi na powyższe konto zostało zamknięte w dniu 19 marca 2013 roku.

Natomiast rachunek powoda o nr (...) został zamknięty dopiero w dniu 11 czerwca 2013 roku ze względu na to, że dokonano na nim blokad związanych z realizacją zajęć egzekucyjnych. Dopiero w dniu 5 czerwca 2013 roku pozwany przekazał z tego rachunku na rachunek właściwego organu egzekucyjnego kwotę 430,55 zł., toteż do zamknięcia rachunku doszło w dniu 11 czerwca 2013 roku, kiedy to saldo wynosiło 0 zł.

Poczynione ustalenia faktyczne wskazywały na to, że żądanie powództwa w zakresie wydania stosownych dyspozycji pozwanemu, tj. nakazania (...) Bank S.A. w W. zamknięcia kont powoda, nie zasługiwało na uwzględnienie. Konta te zostały bowiem już zamknięte, a ponadto ich wcześniejsze zamknięcie nie było możliwe z uwagi na ujemne saldo na rachunku nr (...) oraz zajęcia komornicze na rachunku nr (...).

Na uwzględnienie nie zasługiwało również żądanie w zakresie zobowiązania pozwanego do przelania posiadanych przez powoda na wskazanych rachunkach bankowych środków w kwocie 430 zł. z uwagi na to, że J. M. zadysponował kwotą 430,55 zł. na rzecz Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. w dniu 5 czerwca 2013 roku.

W ocenie Sądu jako bezzasadne należało ocenić żądanie powoda w zakresie zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie 5.000 zł. za pozbawienie powoda możliwości podejmowania decyzji wskutek opieszałego działania banku.

Zadośćuczynienie to forma rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej. Kodeksowi cywilnemu znane są dwa sposoby naprawienia szkody niemajątkowej, czyli tzw. krzywdy, polegające na: przyznaniu poszkodowanemu odpowiedniej sumy zadośćuczynienia w pieniądzu, zasądzeniu od sprawcy odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany przez poszkodowanego cel społeczny (art. 448 k.c.). Z kolei zgodnie z art. 444 k.c. i art. 445 k.c. zadośćuczynienie pieniężne może być przyznane poszkodowanemu w trzech przypadkach: a) uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 k.c.), b) pozbawienia wolności (art. 445 § 2 k.c.), c) skłonienia za pomocą podstępów, gwałtu lub nadużycia stosunku zależności do poddania się czynowi nierządnemu (art. 445 § 2 k.c.).

Zauważyć należy, iż zadośćuczynienie ograniczone jest do wypadków wyraźnie w ustawie przewidzianych, co oznacza, że jego przyznanie możliwe jest tylko wyjątkowo, natomiast regułą jest, że naprawieniu podlega tylko szkoda majątkowa. Nadto stosowanie zadośćuczynienia pieniężnego, jako formy naprawienia krzywdy, ograniczone jest do odpowiedzialności deliktowej (bez względu na podstawę odpowiedzialności), nie może więc zadośćuczynienie być przyznane w ramach odpowiedzialności kontraktowej (por. G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 428 i n.; M. Safjan (w:) Kodeks..., s. 1433; M. Nesterowicz (w:) Kodeks..., s. 430). Poza przypadkiem zbiegu odpowiedzialności deliktowej i kontraktowej (art. 443 k.c.), pokrzywdzony nie może domagać się zadośćuczynienia za krzywdę, jeżeli szkoda na osobie jest skutkiem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 i n. k.c.).

Ogólne podstawy cywilnoprawnej ochrony dóbr osobistych określają przepisy art. 23 i 24 k.c., wskazując jednak, że ochrona środkami majątkowymi udzielana jest "na zasadach przewidzianych w kodeksie" (art. 24 § 1 k.c.). Podstawowe znaczenie dla majątkowej ochrony dóbr osobistych ma art. 448 k.c., który stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przedmiotem ochrony na podstawie art. 448 k.c. jest każde dobro osobiste.

W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy, nie doszło do zaistnienia żadnego z przypadków odpowiedzialności deliktowej, zaś zasądzenie zadośćuczynienia w ramach reżimu odpowiedzialności kontraktowej – w świetle obowiązujących przepisów prawa – nie jest możliwe. Ponadto nie sposób twierdzić aby doszło do naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego powoda. Nawet gdyby przyjąć, iż prawo do swobodnego podejmowania decyzji mieści się w otwartym katalogu dóbr osobistych, to z pewnością powód nie został go pozbawiony przez Bank. Wręcz przeciwnie to działania J. M. polegające na niespłaceniu debetu oraz powstaniu zadłużeń oraz doprowadzenia do zajęć komorniczych, spowodowały, że rachunki prowadzone w (...) Bank S.A. nie mogły zostać zamknięte wcześniej. A zatem nie uzasadnione byłoby twierdzenie o naruszeniu przez pozwanego prawa do swobodnego podejmowania decyzji przez J. M..

W tym stanie rzeczy, Sąd na podstawie przepisów art. 725 k.c. w zw. z art. 354 k.c. (w zakresie żądania nakazania pozwanemu podjęcia określonych działań) oraz na podstawie przepisów art. 445 k.c. i 448 k.c. (w zakresie żądania zasądzenia zadośćuczynienia), oddalił wytoczone powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na zasadzie przepisu art. 102 kpc, zgodnie z którym: w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis art. 102 k.p.c. pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu. Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być oceniony z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 listopada 2013 roku, sygn. akt i ACa 725/13, opubl. Lex nr 1409197).

Odstępując od obciążania pozwanego kosztami procesu, Sąd miał na względzie, iż powód był przekonany o słuszności wytaczanego powództwa, na co wskazywała treść pozwu i jego załączniki oraz jego aktualną sytuację życiową, tj. pozostawanie w zakładzie karnym oraz związane z tym ograniczone możliwości zarobkowe.

O wynagrodzeniu radcy prawnego ustanowionego z urzędu dla powoda w kwocie 1.200 zł. wraz z podatkiem VAT, Sąd orzekł na podstawie przepisów § 6 w zw. z § 15 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349).

Mając na względzie powyższe, Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.

z./ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.